

Školák

*Časopis pre žiakov Základnej školy s materskou školou kardinála Alexandra Rudnaya,
Považany*

Školský rok – 2022/ 2023

marec

.....*pár slov na úvod...*

Milí čitatelia!

Pomaly sa blíži jar. Každý sa po dlhých zimných dňoch teší na prvé slnečné lúče, ktoré majú na nás pozitívny vplyv. Prvé oteplenie nás vyženie na ihriská a terasy, kde s radosťou pobudneme dlhší čas. Kratsie dni už minuli svoj benzín a na radosť mnohých, môžeme vonku tráviť čas aj v podvečerných hodinách. Aj my, školáci, do ďalšieho ročného obdobia vstupujeme s plánmi, ambíciami a snahami. Dúfame, že nás po zimnej pauze prebudí slnečný lúč k novým možnostiam, dobrodružstvám a ešte väčšej aktivite. Keďže sa v prírode všetko postupne prebúdza, prinášame vám ďalší diel *Školáka*. Jeho stránky pre vás ponúkajú pestrú paletu tém, umeleckú tvorbu, rozhovory a príspevky zo života našej školy, dokonca aj súťaž. Tak, milí naši čitatelia, čítajte s porozumením a majte, prosím, porozumenie s čítaním.

Chcem sa opätovne poďakovať všetkým snaživým prispievateľom – učiteľom, žiakom, triedam.

Príjemné čítanie.

Michal Mišura

ROZHOVOR S PANI UČITELKOU STOPKOVOU

Ahojte, čitatelia!

Určite ste už zaregistrovali, že do nášho učiteľského kolektívu pribudli od začiatku školského roku nové tváre. Jednou z nich je pani učiteľka Mgr. Lívia Stopková. Rozhodol som sa, že s ňou spravím krátky rozhovor.

Ahoj, Livika, tak poďme hneď na prvú otázku:

1. Aká bola tvoja cesta k učiteľstvu? Kedy si dospela k rozhodnutiu, že sa chceš venovať učiteľskému povolaniu? Nikdy ťa nelákalo niečo iné?

Už od detstva. Ako malé dievčatko som sa hrávala tak, že som pani učiteľka a učila som vo svojej izbe plyšákov. Keby poviem, že ma nelákalo aj niečo iné, to by som klamala. Ale vždy som bola naklonená najviac k učiteľstvu. Na strednej škole som si podala prihlášky iba na pedagogické vysoké školy. Ani prax na vysokej škole ma neodradila ako niekoľkých mojich spolužiačok a spolužiakov.

2. Aké si ma detstvo? Kde si chodila na základnú a strednú školu?

Myslím si, že môžem povedať, že detstvo som mala pekné. Boli sme ešte generácia, že sme trávili veľa času vonku s kamarátmi. Na

základnú školu som chodila do Nového Mesta nad Váhom a tiež aj na strednú školu, konkrétne na Gymnázium M. R. Štefánika.

3. Mala si v škole obľúbené predmety? Ktoré?

Nie. Nikdy som nemala vyslovene obľúbené predmety. U mňa boli skôr rozdelené na tie, ktoré mi išli lepšie a ktoré horšie. Ale obľúbené som nemala.

4. Čo ťa robí v živote šťastnou?

Šťastnou ma robí moja rodina.

5. Poďme k tvojim začiatkom u nás v škole. Nemala si trému postaviť sa pred žiakov?

Malá tréma tam aj bola. Ale nie zo žiakov, ale z takej zodpovednosti, aby som všetko dobre povedala, spravila, aby všetko prebehlo ako má.

6. Čo sa ti páči na predmetoch, ktoré učíš? Resp. máš z nich aj najobľúbenejší?

Tu by som sa vyjadrila k dejepisu, ktorý učím na druhom stupni. Mojim zámerom, prečo som sa naň zamerala bol, že vždy ma informácie z minulosti zaujímali. Prečo a čo sa stalo, ako udalosti na seba nadväzovali, čo kedy vzniklo a prečo.

7. Aký bol tvoj prvý dojem z tejto školy, zo žiakov, z kolegov?

Celkovo zo školy veľmi dobrý. Príjemné prostredie a dobrá atmosféra medzi kolegami. Čo sa týka žiakov, tam to závisí samozrejme od triedy, keďže učím aj na prvom stupni, ale aj na druhom. Čiže niekde bol ten pocit lepší, niekde horší :)

8. Čomu sa venuješ vo voľnom čase?

Vo voľnom čase som najradšej s rodinou. Ak si nájdem čas vyslovene pre seba, tak som vždy mala veľmi rada kone, už od detstva. Ak to nebolo jazdenie, tak vždy aspoň nejaký pohyb. Vždy som mala nejaké pohybové aktivity vo voľnom čase.

9. Máš obľúbený film, knihu? Ak áno, daj nám tip.

Tak ako to bolo s predmetmi v škole, tak ani film ani knihu neviem vybrať iba jeden či jednu. Čo sa týka filmov, najradšej si oddýchnem pri komédiách.

10. Máš nejaký sen, čo by si chcela v živote ešte dosiahnuť, stihnúť, získať?

Po pracovnej stránke by som sa chcela stále vzdelávať a pracovať na sebe.

A s rodinou spoznávať nové miesta a cestovať.

11. Tvoje obľúbené miesto v Považanoch/na SR, vo svete?

V Považanoch určite domov. Vo svete sú miesta, kde som bola a chcem sa vrátiť. Medzi také miesto napríklad patrí talianske mesto Bergamo, kde som bola z vysokej školy v rámci výletu, a určite sa tam chcem ešte raz vrátiť.

12. Dáme si rýchly rozstrel – podčiarkni, čo preferuješ.

Káva – čaj

Sladké – slané

Pizza – Hamburger

Auto – bicykel

Šaty – tepláky

Kino – večera s priateľmi

Leto – zima

Biela – čierna

Ovocie – zelenina

Livika, ďakujem za rozhovor a prajem pekný deň ☺

Pripravil Mgr. Michal Mišura

NECHAJME DETI RÁŠŤ

Deti vedia byť šťastné
už len preto, že žijú,
potešia sa každej maličkosti,
pozornosti, slovu ...

Príjemný pocit letného slnka vystriedala farebná jeseň a tú zase hrejivý pocit blížiacich sa Vianoc. Atmosféra ročných období sa odráža aj v živote našej školy. Nedá mi nezaspomínať si na prvé dni mojich prváčikov.

Pri slávnostnom otvorení školského roka svojím úsmevom, nadšením, ale aj istými obavami vynikali naši prváčikovia. Oči im zažiarili radosťou, keď som im pripínala zelenú stužičku, na ktorej žiarila veľká jednotka. Po krátkej slávnosti vstúpili do svojej prvej triedy, ktorá ich privítala farebnými obrázkami, číslami, veršíkmi. Na lavici ich čakal malý darček.

Dni ubiehali a ani sme sa nenazdali a z malých prváčikov sa stávali naozajstní žiaci. Začali písmenami, pokračovali slabikami a už dokážu utvoriť, napísať a prečítať jednoduché

vety. Čítajú s porozumením a na moje otázky o prečítanom texte vedia pohotovo odpovedať. Matematika ich veľmi baví, vedia počítať do desať, sčítovať, odčítovať, porovnávať, jednoduché slovné úlohy, ale písať aj dvojciferné čísla. Mnohé úlohy riešime s názorom. Didaktické hry sú u nich obľúbené. Výchovné predmety sú pre nich radosťou.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť som nesústredila len do prostredia triedy, ale snažila som sa deťom spestriť proces učenia rôznymi aktivitami. Sledovali sme meniacu sa prírodu, práce v záhradách, zber úrody.

Na výtvarnej výchove sme tvorili z prírodnín, ktoré si deti priniesli. Navštívili sme mnohé podujatia, ktoré by mali deťom obohatiť ich kultúrne poznatky a zážitky. Z niektorých aktivít a podujatí boli deti naplnené pocitom radosti a vrúcnosti.

Prajem, aby tieto pocity zostali v deťoch čo najdlhšie, nech si radostné myšlienky, lásku a spolupatričnosť s inými deťmi nosia v srdci i v duši po celý ich život.

Ja ako vaša triedna učiteľka sa budem snažiť, aby z vás vyrástli usilovní a dobrí žiaci.

Pripravila Mgr. I. Vrábellová - triedna pani učiteľka prvákov

TOČÍME NOVÝ FILM – ŽELEZNÝ KRYŠTÁL

Slovo dalo slovo a dohodli sme sa, že po prvom úspešnom školskom filme *Hurá do školy!* natočíme niečo dlhšie, lepšie, akčnejšie a príbehovejšie. Kostru príbehu sme vyskladali pomerne jednoducho a opäť oslovili „nášho“ scenáristu Vlada Moresa, ktorý pre nás „ušil“ scenár. A o čom bude film? To nám porozprával náš rodák, učiteľ v Čachticiach - pán učiteľ **Jožko Kerak (režisér)**

Dušan je mladý poľnohospodár, ktorý pracuje na súkromnom družstve, Lukáš je deviatak a jeho snom je byť profesionálnym športovcom, Petra je sirota, ktorá je doslova magnet na problémy. Zmení jedna autonehoda osudy všetkých troch?

To je stručný náčrt deja nového školského filmu ***Železný kryštál***. Už pri nakrúcaní filmu *Hurá do školy!* sme si povedali, že vieme natočiť niečo lepšie, zaujímavejšie a technicky dokonalejšie. Celá príprava na filmovačku trvala rok. Scenár sa viackrát upravoval, trénovali sme prácu s novou technikou a až teraz v septembri sme mohli začať nakrúcať prvé scény.

Jožko Kerak sa rozhovoril v čom bude film iný oproti prvotine?

Nakrúcame progresívnym snímkaním, zvuk nahrávame pri mnohých scénach zvlášť, aby bol kvalitnejší. Obraz bude mať vyššiu prenosovú rýchlosť (čiže bude kvalitnejší) a dočkáme sa aj filmového rozostreného pozadia. V postprodukcii sa budú zábery ešte dodatočne farbiť, aby vzhľad vyzeral naozaj filmovo. Snímka bude omnoho dlhšia, bude mať prepracovanejší a komplikovanejší dej. Všetko sa nebude točiť iba okolo jednej hlavnej postavy. Ďalej na filme pracuje viac ľudí. Dali sme dokopy tím viacerých hercov a, hlavne, ľudí, ktorí sú ochotní pomôcť aj s technikou.

Tešíme sa, že opäť ide o koprodukciiu našej školy so ZŠ Čachtice. Hlavnú postavu, Lukáša, hrá náš deviatak Martin Konkuš. Traktoristu Dušana stvárňuje pán Peter Ištók a ôsmačku Petru si zahrá Čachtičanka Vivien Kubová. Herecky sme obsadili aj hercov z prvého filmu: Sarah Máriu Kubicovú, Elišku Ondrejkovú. Uvidíme aj mnoho iných žiakov a ľudí z Považian a z Čachtíc, ktorých určite poznáte.

Na otázku, kde sa film nakrúca, odpovedal opäť Jožko Kerak

Podstatnú časť filmu nakrúcame v Považanoch v areáli SHR pána Ing. Rastislava Trebatického, ktorý nám poskytol priestory, poľnohospodársku techniku a aj kone pre potreby nakrúcania. Zahrá si tam tiež jednu z vedľajších postáv. Nakrúcame v oboch školách, ale aj na iných miestach. Natočené scény vyzerajú veľmi dobre. Bude to na naše regionálne pomery veľký film. Cesta je ešte dlhá, preto prosím o trpezlivosť.

Vyspovedali sme aj jednu z hlavných postáv – Martina Konkuša.

Ako si sa k filmu dostal?

K natáčaniu som sa dostal oslovením od pána učiteľa Mišuru. Počul som, že chystajú natáčať spolu s pánom učiteľom Jozefom Kerakom nový film s názvom Železný kryštál.

Aké sú tvoje pocity z natáčania?

Moje pocity zo začiatku boli také plné očakávaní. Hlavne ma zaujímalo ako bude prebiehať natáčanie. Postupom času som si ale na tieto veci zvykol a už som to bral ako rutinu: naučiť

sa text, naučiť sa, ako pracovať s emóciami pri natáčaní a nakoniec tieto dve veci skombinovať a natočiť scény do filmu.

Ako prebieha natáčanie?

Natáčame občas cez školu a aj cez víkend alebo po vyučovaní, keď sú nejaké prázdniny alebo sa naskytne voľno. Vtedy natáčame určite viac ako cez školu. Určite ale záleží aj na tom, kedy sa s družstvom dohodneme na natáčaní alebo keď družstvo má nejakú prácu v teréne tak aj vtedy natáčame. Keď družstvo na natáčanie nemá vyhradený čas, tak natáčame interiérové scény. Natáčanie vždy prebieha s kameramanom v nejakom interiéri alebo vonku.

Čo hovoríš na scenár?

Mne osobne príbeh vyhovuje, keďže som vyrastal na dedine pochádzam z dediny. Tieto veci sú mi v živote blízke dodnes. Príbeh je zaujímavý v tom, že kombinuje farmárčenie so športom. Príbeh ma zaujal hlavne kvôli zvratu, ktorý je veľmi zaujímavý, trochu smutný a zároveň aj vtipný. Príbeh sa zaoberá životom mladého športovca, ktorý kvôli zraneniu príde o svoju kariéru, a toto je hlavné gro príbehu.

Priblíž nám viac tvoju postavu?

Moja postava vo filme sa volá Lukáš a je to teda vyššie spomenutý nádejný športovec. Lukášov príbeh závisí vlastne na jeho zranení, ktoré je spôsobené zrážkou s autom, pri ktorej si zlomil nohu a podľa jeho doktora už v športe nemôže ďalej pokračovať. Pred zrážkou sa venoval futbalu a gymnastike. V príbehu však karty zamotá Kika, ktorú vo filme stvárňuje Sarah Mária Kubicová. Moja postava sa teda s Kikou stretne na družstve a zaľúbi sa do nej, a tak a kvôli nej začne na družstve brigádovať.

Aké pocity máš na pľaci – pamätáš si všetky repliky?

Keďže hrám hlavnú postavu, tak mám spolu so Sarah najviac textu, ktorý sa počas natáčania učíme prerozprávať alebo improvizovať. Moja postava sa mi hrá celkom ľahko, keďže som sa do nej celkom jednoducho vžil.

Najťažšia časť na natáčanie?

No najťažšia časť na natáčanie pre mňa osobne ešte ani tak nebola, ale určite príde. Podľa mňa to bude natáčanie zrážky s autom. Ale najlepšia scéna, ktorú som si najviac užil, bola pri natáčaní, kedy som si mohol aspoň trochu zajazdiť na traktore.

Pripravil Mgr. Michal Mišura

ROZHOVOR S BC. ZDENKOM MATEJDESOM – PREDSEDOM HOKEJOVÉHO KLUBU V NOVOM MESTE NAD VÁHOM

Zdenko Matejdes sa občas objaví v našej škole. Je predsedom hokejového klubu v Novom Meste nad Váhom a v našej škole občas robí náborov na hokej. Zdenka sme si odchytili, aby nám o sebe a o tomto obľúbenom športe niečo povedal.

1. Zdenko, ako si sa dostal k hokeju?

S hokejom som začal už od mojich 4 rokov. Pamätám si, že korčuľovať som sa učil na našom ihrisku vedľa paneláku. Počas zimy sme si ako deti robili klzisko. Vedľa ihriska je potok odkiaľ sme vedrami polievali ihrisko. K hokeju som sa dostal vďaka môjmu staršiemu bratovi, ktorý začal hrať hokej predtým mnou. Ľadový hokej je náš rodinný šport, pretože už môj starý otec bol hokejovým trénerom, môj otec hrával hokej a môj starší brat hrával hokej.

2. Od akého veku môže dieťa začať chodiť na hokej?

Ideálny vek je 5 rokov, ale je to veľmi individuálne, pretože fyzicky dieťa môže byť pripravené, ale psychicky nie je ešte dostatočne socializované. Riešime to individuálne.

3. Majú mladí hokejisti vytvorené vhodné podmienky na rozvoj?

Deti vo vekových kategóriách predprípravka (4 až 8 rokov) a prípravka (9 až 12 rokov) majú veľmi dobré podmienky na rozvoj. V hokejovom klube máme aj staršie deti a tu už s tými podmienkami je to náročnejšie. Podľa odporúčaní SZLH by sme mali začať predsúťažné obdobie najneskôr 15. augusta na ľade a u nás v Novom Meste nad Váhom začíname až 2. septembra. Snažíme sa to kompenzovať tréningami na ľadovej ploche v iných mestách. Je

to škoda, že v Novom Meste nad Váhom máme zimný štadión a začíname tak neskoro na ľade.

4. V čom je hokej ako šport náročný?

Drvivá väčšina populácie si myslí, že hokej je finančne náročný, ale opak je pravdou. Máme jedny z najlepších podmienok v športe v okrese. Každé nové dieťa, ktoré sa u nás prihlási má prvý mesiac bezplatne, aby si mohlo vyskúšať tréningový proces. Každému dieťaťu zabezpečujeme bezplatne hokejový výstroj, čo je tiež jedna z kľúčových vecí podmienkach pre deti.

5. Ako motivovať mladú generáciu k športu?

Všetko začína v prostredí, v ktorom deti vyrastajú. Na začiatku by som odporúčal, aby rodičia boli aktívni v športovaní s deťmi, pretože deti robia vždy, čo robia rodičia. Keď sú rodičia aktívni, tak aj deti chcú športovať. U nás v klube motivujeme deti k športovaniu hravými a zábavnými aktivitami a celkovým prostredím. My, tréneri, sa snažíme trénovať modernými metódami. Každé dieťa sa chce hrať a my chceme, aby sa deti zabávali a športovo zlepšovali. Preto robíme cvičenia tak, že deti cvičenia vnímajú ako hru a my, tréneri, tam vidíme konkrétne cvičenie pre deti.

6. Drží Slovensko krok so zahraničím v oblasti výchovy mladých hráčov?

Hokej je našim národným športom a je to najúspešnejší kolektívny šport na Slovensku. Pár rokov dozadu sme nepodávali až také úspešné výsledky, ale v poslednej dobe sa naše výkony a úspechy stále zlepšujú a sú každým rokom lepšie a lepšie. Posledný dá sa povedať aj najväčší úspech pre slovenský hokej je bronzová medaila z olympijských hier z Pekingu z tohto roku 2022. Keď som začínal s hokejom a prišiel som prvýkrát na hokejový tréning, tak už som vedel základy korčuľovania a dnes tie základy korčuľovania učíme na tréningoch. Keď porovnam početnosť riadených tréningov je to to isté dnes a v minulosti, ale najväčší rozdiel je v neriadených tréningoch, a to je napríklad aktivity detí vonku na ihriskách. V minulosti sme mali tréning a po tréningu sme išli hrať ešte hokejbal alebo schovávačku, a to sú presne tie neriadené tréningy, ktoré dnes chýbajú deťom. Týždenne je

to rozdiel aj desiatky hodín. Kedysi sa robili všade asfaltové ihriská a boli oveľa viac účelové ako ihriská s umelou trávou, ktoré sú maximálne na futbal a možno tenis. Asfaltové ihriská je možné využívať na hokejbal, futbal, inline, basketbal, tenis a počas zimného obdobia je možné spraviť na takomto ihrisku ľadovú plochu. Asfaltové ihriská sú oveľa menej náročné na údržbu a majú dlhšiu životnosť ako ihriská s umelou trávou. Je to drobnosť, ale veľmi podstatná v športovom rozvoji mládeže. Čo a týka infraštruktúry je určite na čom pracovať aj u nás. V zahraničí je na zimných štadiónoch štandardom aj infraštruktúra mimo ľadovej plochy, ako napríklad hokejová strelnica a trenažéri, posilňovňa, regeneračné zázemie a možnosť video analýzy. To sú všetko veci, ktoré ovplyvňujú a vytvárajú rozdielových hráčov u nás a v zahraničí. Ako posledný faktor je vytvorenie konkurenčného prostredia. V minulosti sa robili výbery a deti nemali až toľko možností na voľný čas. Dnes sa v športe skôr robia nábohy.

7. Čomu sa konkrétne venujete ako klub v súvislosti s hokejom aktuálne?

V hokejovom klube sa venujem hlavne najmenším deťom ako tréner, organizujem športové akcie a podujatia pre deti a som zároveň aj predsedom hokejového klubu, kde vykonávam administratívnu činnosť.

Ďakujem za rozhovor.

Pripravil Mgr. Michal Mišura

AKO SA EFEKTÍVNE UČIŤ NA PÍSOMKU?

Milí žiaci, dáme vám jednoduchú odpoveď na danú otázku. Písomka nie je strašiak, ňou vy aj my, dospelí pedagógovia, vieme kde máme pridať, čo je potrebné dovysvetľovať, kde sú rezervy a naopak, kde to máme super zvládnuť.

Tak poďme si stručne vysvetliť “5P”

PODMIENKY

PLÁNOVANIE ČASU

PRESTÁVKY

POZNÁMKY

PAMÄŤ

1. PODMIENKY:

- Snaž sa učiť vždy na tom istom mieste. Izba, v ktorej sa učíš, by mala byť svetlá. Pred učením si ju nezabudni vyvetrať. Teplota v miestnosti by nemala presiahnuť 18 až 20 stupňov Celzia.
- Na učenie je najlepšie ticho. Na mobil si daj tichý režim, vypni televíziu aj počítač. Ak potrebuješ zvukovú kulisu, môžeš si dať pri učení tichú hudbu, upokojujúcu.
- Učenie v posteli nie je príliš vhodné, pretože je v nej riziko, že zaspíš. Ak si zvyknutý sa učiť v posteli, myšli na pracovné prestávky, ktoré ale nevyplníš spánkom, ale vstaneš a niečo urobíš(niečo zmysluplné).
- Napriek tomu, skús sa niekedy učiť za stolom a porovnaj si, kde si sa naučil viac. Daj svojmu učiteľovi vedieť :-)
- Snaž sa mať okolo seba poriadok a všetky dôležité veci na dosah, aby si nemusel strácať čas zbytočným hľadaním. Upratanie stola nezaberie veľa času a naozaj pomôže. Vieme to aj my, dospelí.

2. PLÁNOVANIE ČASU

- Nájdi si čas na prácu, je to cena úspechu.
- Nájdi si čas na rozmýšľanie, je to zdroj sily.

- Nájdi si čas na hru, je to tajomstvo mladosti.
- Nájdi si čas na čítanie, je to základ vedomostí.
- Nájdi si čas na priateľstvo, je to brána ku šťastiu.
- Nájdi si čas na snívanie, je to cesta ku hviezdám.
- Nájdi si čas na lásku, je to skutočná životná radosť.
- Nájdi si čas na radosť, je to hudba duše.

3. PRESTÁVKY

- Na učenie si stanov určitú reálnu časovú hranicu, dokedy sa budeš učiť a čo budeš konkrétne robiť.
- Potom si tento čas rozdeľ na menšie časové úseky, napríklad po 15 – 20 minútach. Ver nám.
- Na konci každého úseku si naplánuj krátku prestávku a pokračuj v učení.
- Počas tejto prestávky si môžeš zacvičiť, zjesť jablko, urobiť si čaj, osprchovať sa alebo prečítať článok v časopise, dobrej knižke.
- Každý časový úsek sa snaž maximálne využiť.
- Plán musí byť reálny. Nehraj sa na supermana. Za 20 minút určite nestihneš prebrať úplne celú novú učebnú látku. Postupne sa naučíš odhadnúť, čo sa dá stihnúť a čo nie.
- Približne po hodine sústredného učenia si urob dlhšiu 15 až 20 minútovú prestávku.
- Po prestávke si treba urobiť krátky prehľad toho, či si sa predtým naučil. Môžeš si to aj spísať stručne na papier.

4. POZNÁMKY

- Poznámky sú skratkou trošku dlhého výkladu učiteľa. Sú to základné informácie, ktoré by si z učiva mal vedieť. Všetko dopĺňujúce máš v učebnici. Venuj čas poznámkam. Ak máš dôvod, že nestíhaš, neboj sa to povedať pani učiteľke, poprípade pani asistentke.

Nehanbi sa. Je to úplne ok.

- Písanie poznámok udržuje pri výklade tvoju sústredenosť.
- Samotným písaním si ukladáš informácie do pamäti.
- Máš sa doma z čoho učiť a vieš, čo jednotliví učitelia považujú za dôležité. A ver, že toto sa objaví aj na písomke.

5. PAMÄŤ

- Napríklad: číslice 50,100, 500,1000 si chceme zapamätať ako rímske číslice L,C,D,M. Ako na to? Písmená si dlho nezapamätáme, ale LaCo DoMa je už lepšie, však?
- Samotné slová si lepšie zapamätáš, ak si z nich vytvoríš nejaký príbeh. Aj vtipný.
- Pri učení angličtiny si lepšie zapamätáš slovíčka, keď si z nových slovíčok hneď vytvoríš niekoľko rôznych viet. Lepšie pochopíš ich vzťah s ostatnými časťami vety, a tak slová získajú svoj zmysel, ktorý len tak rýchlo nezabudneš. No a predstav si seba na nejakej peknej dovolenke. Zrovna si potrebuješ objednať svoj obľúbený nápoj či jedlo? No vtedy si len smutne spomenieš na našich učiteľov z anglického jazyka, no oni tam s tebou nebudú:-(Uč sa pre život.
- Ak sa máš učiť názvy častí ľudského tela, nervy, kosti, lepšie si ich zapamätáš, ak budeš poznať ich fungovanie, čo robia, aký majú v ľudskom tele zmysel.
- Zameraj sa na opakovanie najmä náročnejších častí učiva, ktoré sa ti horšie pamätajú. Môžeš si ich aj vypísať na papier alebo kartón a dať na dobre viditeľné miesto. Buď kreatívny,
- Pri učení je dobré si niektoré veci napísať, nakresliť alebo ich vysloviť nahlas.
- Čím viac zmyslov zapojíš do učenia, tým je šanca znovuvybvavenia z pamäti väčšia.

Vyskúšaj tieto rady, nemusíš všetky naraz, ale postupne, a uvidíš, že keď sa naučíš učiť, zmení sa to, ako sa cítiš v škole k lepšiemu, budeš mať dobrý základ pre učenie, zmení sa postoj učiteľov aj spolužiakov k tebe a istotne to ocenia aj rodičia. Držíme ti palce.

Pripravila Mgr. Lucia Belejová - školská špeciálna pedagogička

HISTÓRIA VZNIKU ŠKOLY

O prvej rímskokatolíckej škole vo Svätom Kríži nad Váhom (dnes časti Považian) je zmienka už v roku 1700. Z roku 1857 sa zachoval doklad „*Schulfassie*“ o rímskokatolíckej ľudovej škole v obci. Iné doklady sa údajne stratili v roku 1813 pri veľkej povodni Váhu, keď sa škola zrútila a popukal aj kostol. Škola stála na pozemku za kostolom.

Nová škola bola postavená vedľa budovy fary a naposledy bola opravená v roku 1932, pôvodne do nej chodili aj deti z Mošoviec a Viesky. Učili v nej učitelia, ktorí nemali pedagogické vzdelanie. Po 1. svetovej vojne učili v škole už kvalifikovanejší učitelia. V kronike školy sú spomínané slávnosti pri príležitosti narodenín prezidenta T. G. Masaryka, účasť na leteckom dni v Piešťanoch k 15-ročnému výročiu smrti M. R. Štefánika. Sú tu spomenuté návštevy okresného lekára a očkovanie detí, školské výlety na hrady Tematín a Čachtice. V školskom roku 1933 – 1934 navštevovalo školu 50 žiakov.

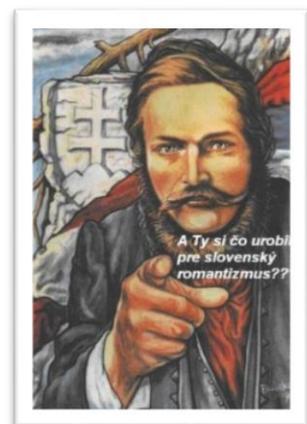
Obce Mošovce, Svätý Kríž a Vieska (dnes Považany) spolu zakúpili pozemok na novú trojtriednu školu, ale nakoniec sa nedohodli a každá obec mala svoju vlastnú školu. Dňa 3. januára 1961 bola odovzdaná budova novej školy, dnešná budova materskej škôlky, ktorá ale už od začiatku priestorovo nevyhovovala. Vyučovanie muselo prebiehať v tej dobe na dve zmeny.

Od 1. septembra 1973 začali žiaci navštevovať školu v súčasnej budove, ktorá bola postavená vo veľmi krátkom čase. Budova školy bola jednoposchodová s veľkou telocvičňou, jedálňou, odbornou učebňou a dielňou.

Pripravil Mgr. Michal Mišura

Milujeme sLOVĚnčinu

V našom časopise Vám vždy ponúkame zaujímavosti z nášho materinského jazyka.

Chceme aj touto zábavnou formou vo vás pestovať správnosť vo vyjadrovaní a používaní materinského jazyka.

STARNÚŤ, STARNUTIE - NIE STÁRNUŤ, STÁRNUŤIE

Niekedy sa stretáme so slovesom stárnuť a s podstatným menom stárnutie s dlhou samohláskou á, napr. začína stárnuť, populácia stárne, všetci stárneme, spomaliť stárnutie, prejavy stárnutia, stárnutie dreva.

Tieto podoby slovesa a podstatného mena s dlhou samohláskou á však **nie sú v spisovnej slovenčine správne**. Keďže v slovenčine máme prídavné meno starý s krátkou samohláskou a, aj od neho utvorené sloveso a s ním súvisiace podstatné meno majú v spisovnej slovenčine krátku samohlásku a, teda starnúť, starnutie. Na začiatku citované spojenia majú takúto správnu podobu: **začína starnúť, populácia starne, všetci starneme, spomaliť starnutie, prejavy starnutia, starnutie dreva**.

SNÍMKA, VRECKÁ

Častým javom je používanie slovného spojenia röntgenový snímok, avšak správne by to malo byť **röntgenová snímka**, čiže v ženskom rode. V tomto prípade je potrebné spomenúť, že ani slovné spojenie „vyčítali zo snímok“, správne má byť „**vyčítali zo snímok**“.

Čo je správne?: mám **päť vreciek alebo päť vrecák**? V tomto prípade ide o variantnú podobu, teda **obe sú správne**, možno používať obe.

DESAŤ PÁRKOV, NIE DESAŤ PÁROK

Má sa vraviť desať párkov alebo desať párok, t. j. či v tvare genitívu množného čísla je tvar párkov, alebo tvar párok.

V spisovnej slovenčine ide o podstatné meno mužského rodu **párok**, o čom sa môžeme presvedčiť aj v jazykových príručkách, a genitív množného čísla má podobu *párkov*. Správne teda je zjesť **päť párkov**, kúpiť **desať párkov**.

PLÁVAŤ - PLÁVAJÚ, NIE PLÁVU

Občas sa stretáme s vyjadreniami typu ryby plávu pri hladine, vo vode plávu telá uhynutých zvierat, na vode plávu kovové pontóny, nečistoty plávu na hladine bazéna.

V spisovnej slovenčine má tvar 3. osoby množného čísla slovesa **plávať** podobu **plávajú**, o čom sa každý môže presvedčiť v Pravidlách slovenského pravopisu či v Krátkom slovníku slovenského jazyka. **Správne teda je ryby plávajú, vo vode plávajú telá uhynutých zvierat, nečistoty plávajú na hladine bazéna.**

Pripravil Mgr. Michal Mišura

Pár vtipov

Pani učiteľka ukáže na obrázku zebra. Pýta sa detí, aké je to zvieratko. Nikto nevie a preto napovedá:

- Z...

Nikto nevie.

- Ze...

Stále sa nikto nehlási.

- Zeb...

Prihlási sa malý Móricko a hovorí:

- Zeby to bol tiger?

Učiteľ kára žiačku:

- Marika, prečo si si neurobila domácu úlohu?

- Vypadol elektrický prúd.

- A čo si robila potme?

- Pozerala som televíziu.

- Bez prúdu?

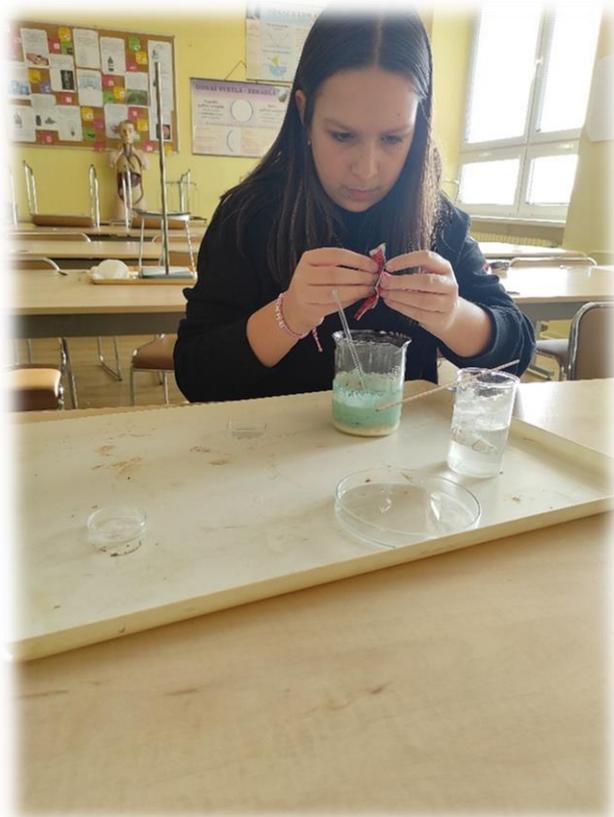
- Zapálili sme si sviečky.

AKTIVITY NA CHEMICKOM KRÚŽKU

V školskom roku 2022/23 sa otvoril krúžok **Zábavná chémia**. Žiaci okrem získania praktických zručností v chemickom laboratóriu objavujú čaro chémie v každodennom živote. Už si stihli vyrobiť chemické snežidlo, plastelínu, mydielka, esenciálne olejčky z rastlín, bioplast z mlieka, zrecyklovali papier, rozložili farbu fixky na základné farby.

Prípravila Mgr. Simona Adámková

Kreslila: Sofia Horňáková (6. trieda)

Kreslil: Nicolas Gajdošech (6. trieda),

Kreslila: Veronika Benáková (7. trieda)

Kreslila: Veronika Benáková (7. trieda)

Zaujmi porotu príbehom a zviditeľni sa

Podmienky súťaže:

Príbeh- poviedka, rozprávka na 1-2 A4

Môže byť písaná v PC, ale aj rukou.

Súťaž prebieha od 13.3.do 13.4.2023

Kontaktujte pani vychovávateľku Mgr. Elišku Ondrejkovú

Súťaž je určená pre prvý aj druhý stupeň-2 kategórie- 2

ceny

ZÁKLADNÁ ŠKOLA
POVAŽANY

SÚŤAŽ
o knihu

Školák 2022/2023

(marec)

© Vydal: ZŠ s MŠ kard. A. Rudnaya, Považany 216

Kríž nad Váhom 216

916 26 Považany